

GSMA

የስልክ በይነመረብ ክህሎቶች የሥልጠና መርጃ ስብስብ

ሰዎችን መደበኛ የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶችን ለማስተማር የተዘጋጀ መመሪያ

ዋጅል 5:- Wikipedia

**የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶች የሥልጠና
መርጃ ስብስብ**

ሰዎችን መደበኛ የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶችን ለማስተማር የተዘጋጀ መመሪያ

ይህ ምንድን ነው?

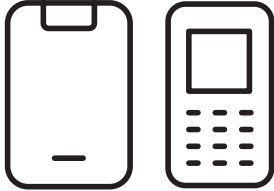
WIKIPEDIA
 The Free Encyclopedia

በስልክ ላይ Wikipedia ያሳዩ።

ያብራሩ፡- «Wikipedia ስለ ትምህርታዊ ርዕሶች ገለልተኛ እና እውነተኛ መረጃን የሚያቀርብ ነፃ የበይነመረብ ማጣቀሻ (ወይም ኢንሳይክሎፔዲያ) ነው። የGoogle ፍለጋ ሲያደርጉ አብዛኛውን ጊዜ መጀመሪያ ላይ የሚታየው ድረ ገጽ ነው ወይም ከሚፈልጓቸው ቃላት ጋር «wiki» የሚለውን ቃል መጻፍ ይችላሉ።»

«Wikipedia በመላው ዓለም ባሉ መደበኛ ሰዎች የተጻፈ ነው። ሰዎች በየሰዓቱ በድረ ገጹ ላይ ለውጦችን ያደርጋሉ። የመረጃ ምንጮች በተዘረዘሩበት በእያንዳንዱ ገጽ ግርጌ ላይ በመመልከት የሚያገኙት መረጃ አስተማማኝ መሆኑን ማረጋገጥ ይችላሉ።»

የሚያስፈልጉዎቹ ጭሳጭሶች፡-

ስማርት ስልክ ቀደምት

የWikipedia ፖስተር

ለምን ሊጠቀሙበት ይችላሉ?

«በርካታ የተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮችን ለመፈለግ Wikipedia መጠቀም ይችላሉ። ለምሳሌ፡ ስለ ስፖርት፣ ሙዚቃ፣ ታሪክ፣ ሌሎች አገሮች ወይም ስለ ሳይንስ መረጃ መፈለግ ይችላሉ።»

«ስለማህበረሰብዎ፣ ስለፕሬዝዳንትዎ፣ ለማሳደግ ስለሚፈልጉት የዕጽዋት ዓይነት ወይም የትምህርት ቤት የትምህርት ዓይነት ላይ መረጃን ለመፈለግ Wikipedia መጠቀም ይችላሉ።»

«Wikipedia ወደ 300 በሚጠጉ ቋንቋዎች ይገኛል። እያንዳንዱ ነገር ያንን ቋንቋ በሚናገር ሰው የተጻፈ ነው። ስለዚህ የተወሰኑ Wikipediaዎች ከሌሎቹ የበለጠ ጽሑፎች አሏቸው። ለምሳሌ፡ የፈረንሳይኛ Wikipedia ወደ 2 ሚሊዮን ጽሑፎች አሉት፣ ነገር ግን በእንግሊዝኛ Wikipedia ላይ ከ5 ሚሊዮን በላይ ጽሑፎች አሉ።»

ስለ Wikipedia ጥቅሞች እና በግልጽ እንዴት እንደሚጠቀሙበት የራስዎን ምሳሌዎች ለስልጣኑ ያጋሩ።

ለምን ሊጠቀሙበት ይችላሉ?

ለሰልጣኙ ሕይወት እንዴት ጠቃሚ ሊሆን እንደሚችል በመወያየት ከሰልጣኙ ጋር የሚገናኝ እንዲሆን ያድርጉት። ለሚከተሉት የሰልጣኝ ዓይነቶች ተገቢ የሆኑ ምሳሌዎችን ታሳቢ ያድርጉ፡-

አዛውንት፡- ስለጤና ወይም አንድ የተለመደ በሽታ መረጃ ይፈልጉ።

እናት ወይም የቤት እመቤት፡- ከልጆች ጋር በትምህርት ቤት ሥራቸው ወይም እንደ ታሪክ ወይም ሳይንስ ባሉ ርዕሶች ላይ ፕሮጀክቶችን ሲሰሩ ለመረዳት መረጃ ይፈልጉ።

የንግድ ባለቤት፡- በንግድ ወይም በንግድ አተገባበር ወይም በታዋቂ ሥራ ፈጣሪ ዙሪያ መረጃ ይፈልጉ።

ገበሬ ወይም የገጠር ሰው፡- በተወሰነ እንስሳ ወይም ሰብል፣ በሽታዎች ወይም ተባዮች፣ የእርሻ ተግባራት ወይም የውሀ እንክብካቤ፣ የአፈር አያያዝ ዙሪያ መረጃ ይፈልጉ።

ወጣት፡- ለጥናቶችዎ ወይም ለንግድዎ ወይም ስለቅጥር፣ ስለ አንድ ኢንዱስትሪ መረጃ ለማግኘት፣ በፊልሞች ዙሪያ መረጃዎችን ለማግኘት ወይም ስለ ዝነኞች እና ስፖርት ለማወቅ መረጃ ይፈልጉ።

እንዴት ነው የሚሰራው?

ስልኩን በሰልጣኙ እጅ ላይ ያድርጉት እና ቅደም ተከተሎችን እንዲከተሉ ያግዟቸው።

ፖስተሩን ያሳዩ እና የWikipedia ጽሑፎችን ለመፈለግ ቅደም ተከተሎችን ይከተሉ (ለምሳሌ፣ «አፍሪካ» «ሙዚቃ» ወይም «የዓለም ዋንጫ»)።

ልምምድ ያድርጉ!

«አሁን Wikipediaን እንዴት መጠቀም እንደሚቻል አውቀዋል፣ እርስዎ ምን ለማድረግ ሊጠቀሙበት ይፈልጋሉ?»

ሰልጣኙ በፍላጎታቸው መሠረት የሚፈልጓቸውን ቁልፍ ቃላት ይስጧቸው። አንድ ወይም ሁለት ቃላትን በመጠቀም ፍለጋውን ቀላል ለማድረግ ይሞክሩ።

አሰልጣኝ:- ሰልጣኙ በስልጣናቸው ላይ የWikipedia ጽሑፍ እንዲፈልጉ ድጋፍ ይስጡ።

ያብራሩ:- «በይመረብ ላይ ፍለጋ ለማድረግ እንደ Google ወይም Yahoo ያሉ ሌሎች አገልግሎቶችን ሲጠቀሙ Wikipediaን ሊያገኙት ይችላሉ። አብዛኛውን ጊዜ Wikipedia የፍለጋ የመጀመሪያው ውጤት ነው። የአንድን ርዕስ አጠቃላይ ዕይታ ለማግኘት በመጀመሪያ Wikipedia ላይ መመልከት እና ከዚያም ይበልጥ አስተማማኝ መረጃ ለማግኘት ማጣቀሻዎችን ማሰስ ይችላሉ።»

ደህንነት

«Wikipedia ስለ ሁሉም ዓይነት ሰዎች እና ክስተቶች መረጃን የሚያጋራ ድረ ገጽ ነው። አንዳንድ መረጃዎች የሚያስደስቱ እና አዎንታዊ አመለካከትን የያዙ ሲሆኑ አንዳንዶቹ ስለ አሳዛኝ ታሪካዊ ክስተቶች ሊሆኑ ይችላሉ። Wikipedia ላይ የደስታ ስሜት እንዲሰማዎ ወይም የሐዘን ስሜት እንዲሰማዎ የሚያደርጉ ነገሮችን ሊያገኙ ይችላሉ - የሐዘን ስሜት እንዲሰማዎ ስለሚያደርጉ ነገሮች መጥነው ማንበብ ይችላሉ።»

«በመስመር ላይ ደህንነትዎን ለመጠበቅ ምርጫ ጠቃሚ ምክሮች» የሚለውን ፖስተር ያሳዩ።

ፖስተሮች እና ተቆርጠው የወጡ ማሳያዎች

**የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶች የሥልጠና
መርጃ ስብስብ**

ሰዎችን መደበኛ የስልክ በይነመረብ
ክህሎቶችን ለማስተማር የተዘጋጀ መመሪያ

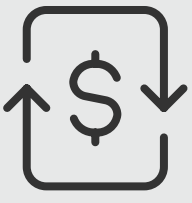
በመስመር ላይ ደህንነትዎን ለመጠበቅ ምርጫ ጠቃሚ ምክሮች

በይነመረብ በዓለም ዙሪያ ላሉ ሰዎች ሁሉ ክፍት መሆኑን ያስታውሱ፤ ስለዚህ እንደ እውነተኛው የህዝብ መገናኛ ቦታ (ለምሳሌ፣ የገበያ ቦታ) ማየቱ አስፈላጊ ነው እንዲሁም ራስዎን በመጠበቅ እና በመስመር ላይ ለሚያደርጉት ነገር ኃላፊነት በመውሰድ ደህንነትዎን ይጠብቁ።

በመስመር ላይ የሚመለከቱት ነገር ሁሉ እውነት እንዳልሆነ ያስታውሱ

ማንኛውም ሰው ማንኛውንም ነገር በመስመር ላይ መለጠፍ ይችላል፤ ስለዚህ የሚመለከቱትን ሁሉ አይመኑ። ከሚያምኑት ሰው እንኳን ቢሆን እውነት ላይሆን ይችላል። መረጃን ለሌሎች ከማጋራትዎ በፊት ጥንቃቄ ያድርጉ።

በመስመር ላይ ለተዋወቁት ሰው ገንዘብ ከመላክዎ በፊት ደግመው ያስቡ

ያልጠየቁቸውን አሜይሎች፣ መልዕክቶች ወይም ብቅ-ባዮች በተለይም ገንዘብ የሚጠይቁ ከሆኑ ወይም እንግዳ የሆኑ አገናኞችን ከያዙ ይጠንቀቁቸው።

የይለፍ ቃሎችን ጨምሮ የግል መረጃዎን ለግልጽ ያቆዩ

በጣም አስፈላጊ ካልሆነ በቀር፣ እንደ ሙሉ ስምዎ፣ የቤት አድራሻዎ ወይም ስልክ ቁጥርዎ ያሉ የግል ዝርዝሮች ማጋራት የለብዎትም።

በመስመር ላይ በሚገኙ ሌሎች ሰዎች ላይ ጉዳት አያድርሱ

መልካምነትን እና አክብሮትን ያሳዩ። ጉልበተኝነት አያሳዩ፣ የውሸት መረጃን አያሰራጩ ወይም ማንም ሰው ላይ ትንኮሳ አያድርሱ። በመስመር ላይ የሚወስዷቸው እርምጃዎች በእውነተኛ ሕይወት ላይ ያሉ ሰዎች ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድሩ ይችላሉ።

ማጭበርበሮችን እና አጭበርባሪዎችን ይወቁ

ልክ በእውነተኛ ሕይወት እንዳለው ሁሉ፣ በበይነመረብ ላይም ሌቦች እና ወንጀለኞች አሉ። እንዳንድ ሰዎች በመስመር ላይ ሌላ ሰው እንደሆኑ ያስመስላሉ።

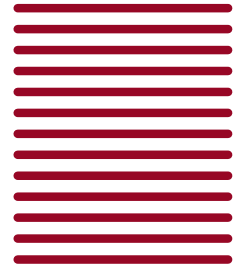
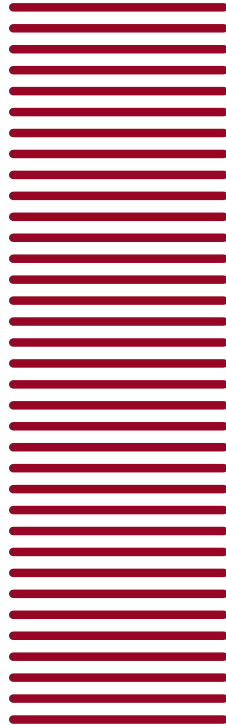
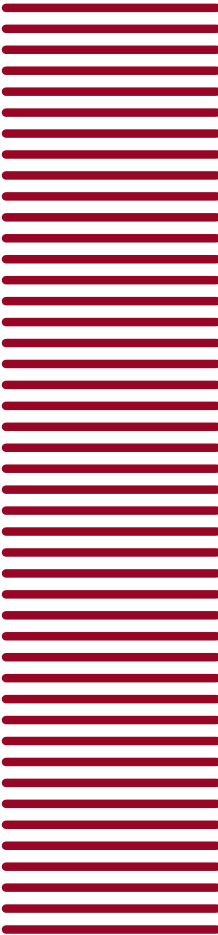
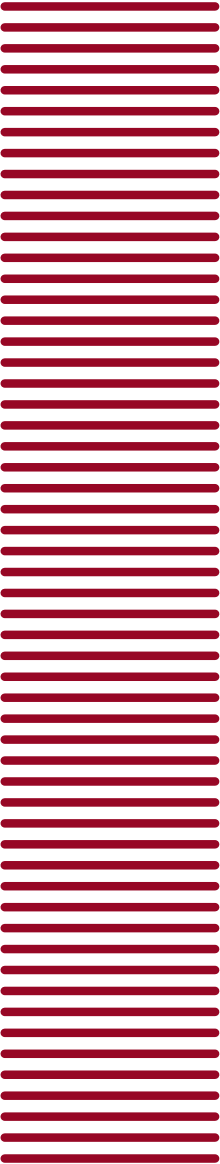

የሚያስቸግርዎትን ሰው በማገድ ወይም ችላ በማለት እርምጃ ይውሰዱ

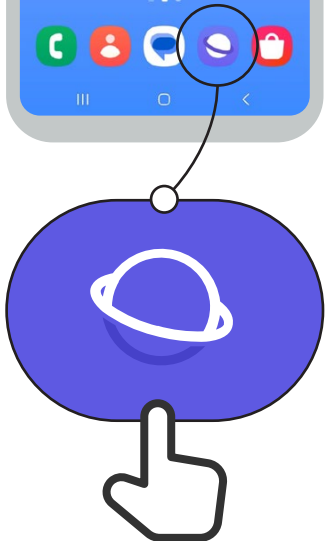
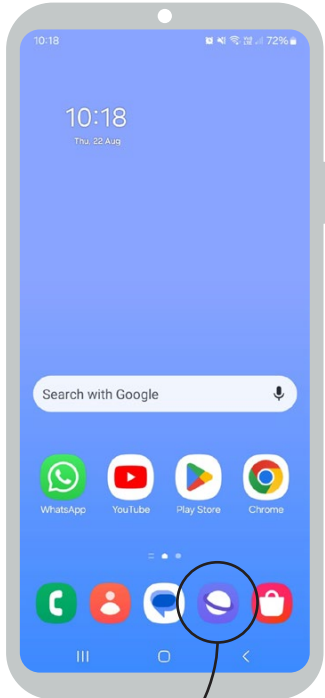
የሆነ ሰው በመስመር ላይ ካስቸገረዎ ወይም ትንኮሳ ካደረሰብዎ፣ እርዳታ ይጠይቁ እንዲሁም ለሆነ ሰው ይናገሩ ወይም ሪፖርት ያድርጉ።

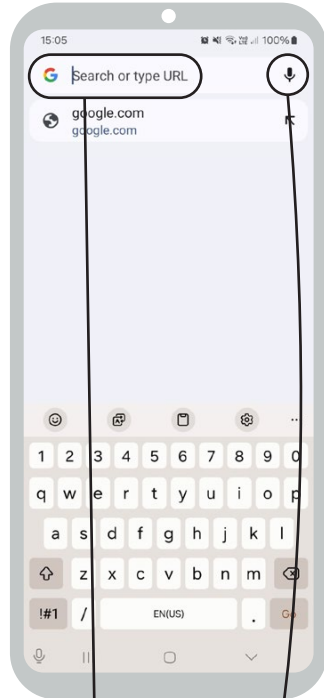
የዳታ ወጪዎች

1

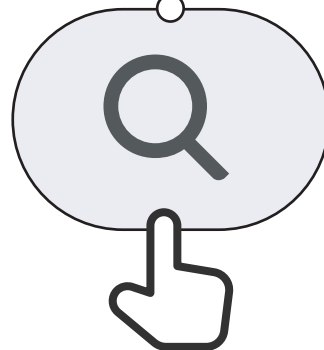
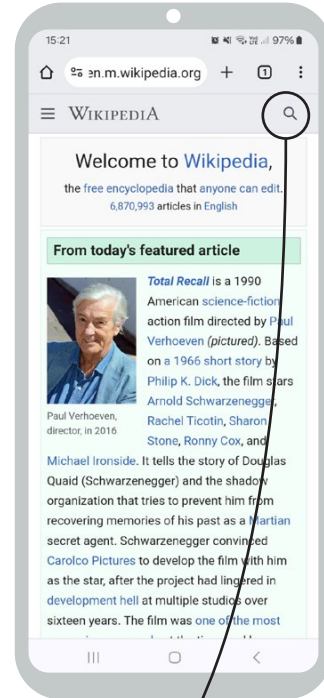
2

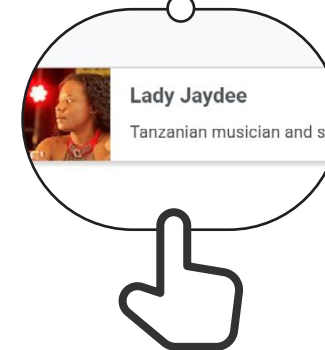
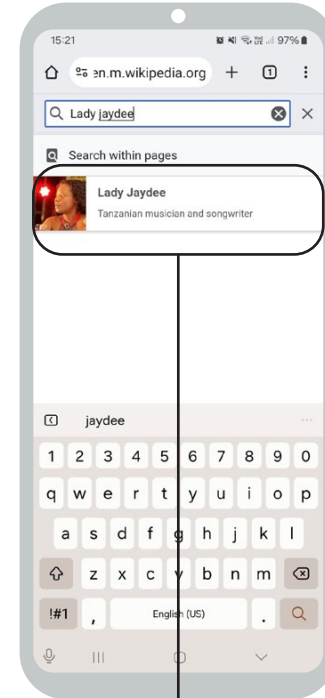
የሚከተለውን ይጻፉ:-
www.wikipedia.org

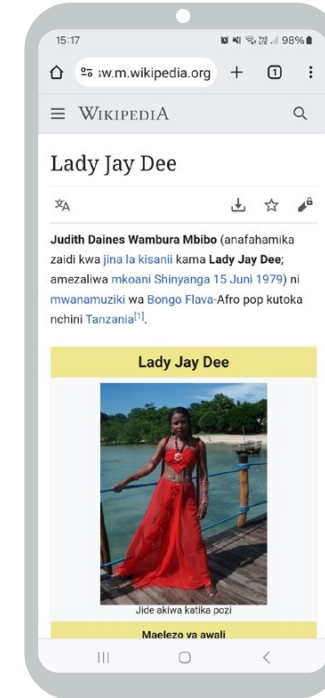
3

4

5

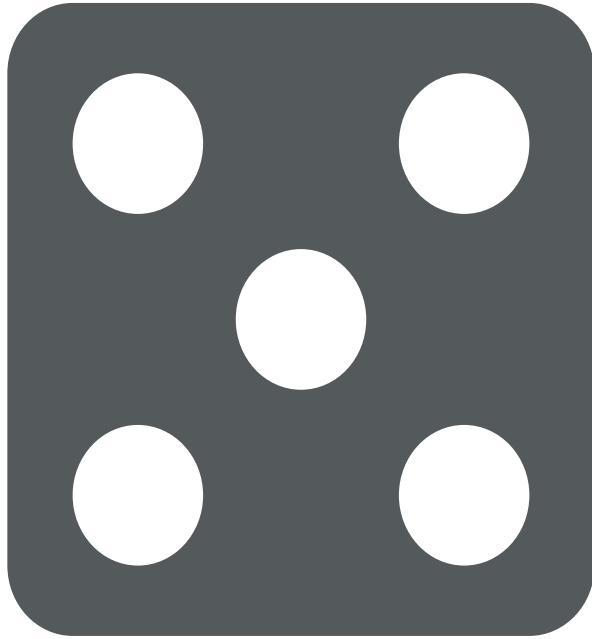
WIKIPEDIA

ተቆርጠው የወጡ ምልክቶች

Wikipedia

ተቆርጠው የወጡ ምልክቶች

Wikipedia

ተቆርጠው የወጡ ምልክቶች

Wikipedia

ተቆርጠው የወጡ ምልክቶች

Wikipedia

ተቆርጠው የወጡ ምልክቶች

Wikipedia

ተቆርጠው የወጡ ምልክቶች

Wikipedia